

§4

Verksamhetsplan med budget 2018 för arbetsmarknadsnämnden

AMN 2017-0297-01.02

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att fastställa Verksamhetsplan 2018 med budget, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att ansöka om medel för kompetensutvecklingsinsatsen från kommunstyrelsen omfattande 1,1 mnkr.
3. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att godkänna omslutningsförändringar om 223,0 mnkr.
4. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att begära en budgetjustering av nämndens intäktskrav om 50,0 mnkr till följd av en minskning av statsbidragsintäkterna för flyktingmottagning.
5. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att justera paragrafen omedelbart.

Ärendet

Stockholm fortsätter att växa och behåller sin ställning som tillväxtmotor för hela landet. Arbetslösheten är fortsatt låg, nya jobb skapas och efterfrågan på arbetskraft är hög.

Det ger sammantaget fortsatt goda förutsättningar för staden och för stockholmarna. I likhet med de senaste åren finns det dock grupper som har svårt att konkurrera om jobben på en alltmer krävande arbetsmarknad. Samtidigt som det är svårt för vissa branscher att hitta lämplig arbetskraft är det därmed grupper som står kvar utanför arbetsmarknaden. Det gäller främst unga som inte har en avslutad gymnasieutbildning, nyanlända, långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning.

Utbildning blir en allt viktigare faktor för att ta sig in och hålla sig kvar på arbetsmarknaden. På nationell nivå uppmärksammas detta faktum och har resulterat i förslag som under 2018 förväntas leda till att fler kortutbildade tar del av vuxenutbildning. Det studiestartsstöd som inrättades i juli 2017 kan antas bli mer känt och etablerat under 2018 och därmed locka fler till utbildning. Inom ramen för det statliga etableringsprogrammet för nyanlända införs en möjlighet att anvisa kortutbildade nyanlända till studier. De aktuella reformerna ställer krav på att utbildningar kan erbjudas och anpassas för en växande grupp av kortutbildade.

För grupper som inte är aktuella för studier krävs en anpassning av nämndens arbetsmarknadsverksamheter till att de grupper som nu

står kvar utanför arbetsmarknaden har större stödbehov för att kunna få ett arbete. Jobbtorg Stockholm kommer därför att genomföra en stor satsning på supported employment, som innebär att aspiranter får ett individuellt stöd att komma ut på en arbetsplats snabbt men också får ett fortsatt stöd på arbetsplatsen. Stockholmsjobb i kombination med olika anställningsstöd som t.ex. extratjänst kommer att vara en fortsatt högt prioriterad insats för att öppna vägar in på arbetsmarknaden för nyanlända, personer med funktionsnedsättning och långtidsarbetslösa. Här kan staden som arbetsgivare göra skillnad. Genom enheten för arbetsgivarsamverkan (Efas) fortsätter även arbetet att mobilisera externa arbetsgivare för att erbjuda chanser för grupper som inte enkelt själva tar sig in på arbetsmarknaden.

Gruppen nyanlända kommer under 2018 att särskilt beaktas inom nämndens samtliga verksamhetsområden. Arbete och/eller studier är avgörande för nyanländas möjligheter att långsiktigt etablera sig i staden, kunna skaffa bostad och försörja sig själva. Nämnden har också fått samordningsansvar för stadens arbete med att ge initialt socialt stöd till nyanlända för att därigenom underlätta deras etablering.

Arbetsmarknadsnämnden har sedan start varit beroende av att utveckla samverkan med andra för att fullgöra sina uppdrag och nå sina mål. Nämnden ser därför positivt på att kommunfullmäktige i budget för 2018 lyft fram samverkan som ett eget viktigt utvecklingsområde för stadens nämnder och bolag.

Långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning får inte i tillräcklig omfattning del av den goda utvecklingen på stadens arbetsmarknad. Samverkan med det relativt nya FINSAM-förbundet i staden är därför ett nödvändigt redskap för att erbjuda bra insatser för personer med en komplex problematik. Inte minst är utveckling av samverkan med landstinget av stor betydelse för denna grupp.

Slutligen är samverkan med arbetsgivare – både inom staden och externt – helt nödvändigt för att nämnden ska lyckas med sitt huvudsakliga mål att stockholmarna ska vara etablerade på arbetsmarknaden och kunna försörja sig själva.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 7 december 2017.

Förslag till beslut

Ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S), ledamoten Magnus Runsten m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra. Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S), ledamoten Magnus Runsten m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) förslag till beslut.

Reservation

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar följande

- Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
- Att Arbetsmarknadsförvaltningen får i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige
- Att därutöver anföra följande

Det finns numera betydande klyftor mellan inrikes- och utrikes födda och ett försämrat företagsklimat i Stockholm, där staden tappat 101 platser på 3 år. Det föreligger uppseendeväckande skillnader mellan stadsdelarna vad gäller arbetslöshet, där 6,7 % av befolkningen i Rinkeby-Kista är arbetslösa samtidigt som enbart 1,5 % av de boende på Östermalm är i samma situation. Det är naivt att tro att den ekonomiska högkonjunkturen kommer att lösa alla problem.

Att arbetslösheten sjunker generellt i en högkonjunktur är inte unikt. De svåra utmaningarna ligger i att stärka de mest utsatta grupperna på arbetsmarknaden som även i en högkonjunktur har svårigheter att få en fot in på arbetsmarknaden. Dessvärre saknar från majoriteten en tydlig plan för hur svaga grupper kan stärkas och hur fler ska ges möjlighet till egen försörjning. Man överger ansvaret för stadens finanser och prioriterar arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte fungerar. Vallöftet om traineejobb blev ett fiasko där det trots löfte om 600 traineejobb i valrörelsen inte fanns ett enda jobb i Stockholm registrerat på arbetsförmedlingen under hela förra året.

Därtill kommer att de nyanlända som kom till Sverige och Stockholm under hösten 2015 och som uppstår statligt etableringsbidrag under två år snart övergår till att vara kommunens fortsatta ansvar. Den rödgrönrosa majoriteten förefaller helt sakna planering för att klara av att integrera denna grupp. Om inte reformer och åtgärder genomförs med ett tydligt fokus på etablering riskerar nyanlända att hamna utanför och stadens kostnader för ekonomiskt bistånd kommer att rusa i höjden.

Under hela mandatperioden har den rödgrönrosa majoriteten fört en ideologisk kommunalisering av välfungerande välfärdsverksamheter. På sikt äventyras valfriheten och mångfalden i välfärden, investeringsviljan och stadens ekonomiska hushållning. Det försvårar inte minst för entreprenörskapet framförallt i de kvinnodominerade branscherna.

Moderaterna vill se en tydlig jobbpolitik som syftar till att ge stockholmarna förutsättningar till egen försörjning, som kortar vägen från bidrag till jobb och minskar jobbklyftan mellan inrikes- och utrikesfödda.

Sverige och Stockholm står inför en fortsatt hög invandring och många av de som kommer till Sverige är kortutbildade. Samtidigt kräver arbetsmarknaden allt högre kunskapskrav. För att effektivisera integrationen och möta arbetsmarknadens behov behövs en offensiv satsning på kunskap. Vi behöver reformer och modernisera vuxenutbildningen. Moderaterna föreslår därför införande av en auktorisationsmodell för vuxenutbildningen där tydliga krav ska finnas på att yrkesutbildningarna ska vara arbetsmarknadsinriktade med distinkta kopplingar till arbetsmarknadens behov. Det ska även införas en vuxpeng som delvis är prestationsbaserad. Det innebär att en del av ersättningen utgår när eleven uppnått godkänt betyg och inte bara per plats eller för att en elev tagit sig igenom en kurs.

Sedan etableringen av Jobbtorg Stockholm har sammansättningen av de medborgare som uppstår ekonomiskt bistånd ändrat karaktär. Över hälften av bidragstagarna är exempelvis utrikesfödda. Detta kan innebära att andra insatser behövs än vad som ges idag. Moderaterna föreslår därför att jobbtorgen konkurrensutsätts genom en auktorisationsmodell med en tydlig resultatstyrning. Det ska även införas ett pengsystem som delvis är prestationsbaserat. Den valda utföraren får en del av ersättningen för varje kund, den andra delen av ersättningen tillfaller utförarna först när den arbetssökande kommit i arbete. Genom att fler aktörer blir verksamma kan fler goda idéer användas till att korta vägen till arbete. Konkurrens främjar innovation. Vi är övertygade om att fler jobbaktörer bidrar till att fler människor kommer ut i arbete.

För de människor som saknar erfarenheter från svensk arbetsmarknad är vägen till det första jobbet extra lång. För att korta vägen till det första jobbet behövs konkreta åtgärder och reformer. Moderaterna föreslår därför en etablering av en entreprenörshub för nyanlända, integrationspakt med näringslivet, insatser riktade mot utrikes födda personer med låga förkunskaper med inriktning på språk, läsförståelse och vardagsmatematik på olika avancerade nivåer - utbildningen ska kompletteras med yrkesträning. Samt ska jobbtorg även fokusera på validering av nyanländas kunskaper.

Genom jobb får stockholmarna försörjning, men också samhörighet och trygghet, vännar och möjlighet till utveckling och välstånd. Jobben ska också komma fler till del. Fler behöver rustas för det första jobbet, det ska alltid löna sig att ta ett jobb. Alla som kan arbeta och försörja sig själva måste ges förutsättningar att göra detta utifrån sin egen förmåga.

I övrigt hänvisar vi till Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.

Ersättaryttrande

Ersättaren Ofelia Namazova (KD) lämnade följande ersättaryttrande.

Om jag haft rösträtt hade jag bett Arbetsmarknadsnämnden besluta enligt följande:

1. Att avslå förvaltningens förslag
2. Att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta ersättaryttrande samt i enlighet med Kristdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige
3. Att därutöver anföra följande:

Jobb är grunden för vår välfärd och stadens fortsatta utveckling. Jobb är också nyckeln till frihet och egenmakt för såväl enskilda som familjer, och det ger arbetsgemenskap och samhörighet. För att skapa förutsättningar för starkare familjer och bästa tänkbara uppväxtvillkor för Stockholms unga måste vi därför förbättra vårt arbete för fler jobb och mer företagande. Det bästa sättet att skapa fler jobb är ett företagsklimat där människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får blomstra. Den bästa arbetsmarknadsåtgärden är därför ett före-tagsklimat där små företag får möjlighet att växa sig starka. Stockholm ska vara en aktiv samarbetspartner i Stockholm Business Alliance för att främja jobb och företagande i stockholmsregionen och staden ska genom Stockholm Business Region AB vara lyhörd när det kommer till hur Stockholms företagare anser att stadens företagsklimat kan förbättras.

Vuxna och unga vuxna som av olika anledningar inte har kommit in, eller inte finns kvar, på arbetsmarknaden kan erbjudas insatser från både arbetsförmedlingen och från staden. I Stockholms stad finns Jobbtorg Stockholm som en av flera insatser. Nämnden ska utveckla möjligheterna till introduktions-, praktik- och lärlingsverksamhet för skolelever, flyktingar och invandrare. Det kan ske i lokala företagsområden, särskilt i ytterstaden. Staden ska underlätta för fler företag och verksamheter att erbjuda sådana platser. I både Järva och Söderort ska arbetet med att skapa fler

arbetstillfällena prioriteras. Alliansen inledde ett arbete med att flytta stadens förvaltningar och bolag till ytterstaden. Det skapar fler arbetstillfällen i ytterstaden och bidrar till att utveckla det lokala näringslivet. Det är beklagligt att den rödgrönrosa majoriteten är passiv i denna fråga och har stoppat flera planerade flyttar.

I Stockholms Stad finns idag många unga vuxna som varken studerar eller arbetar. Det är ett starkt utanförskap som dessa ungdomar lever i och det kräver insatser att nå dem. Idag finns projektet SUVAS – Stockholms unga vuxna arbetar eller studerar. Inom SUVAS söker personalen upp unga vuxna i den målgruppen, bland annat genom att bjuda in anhöriga till ungdomen och via de anhöriga komma i kontakt med de unga arbetslösa. Uppsökningsarbetet är viktigt och här spelar anhöriga en nyckelroll för att nå unga vuxna som behöver bli en del av samhället och inte leva i utanförskap. SUVAS är ett projekt som fortsatt ska finnas och intensifiera arbetet med att söka upp unga vuxna.

Jobbtorgen

Alliansens satsning på Jobbtorg Stockholm har varit mycket framgångsrik. Tack vare jobbtorgen har en gemensam ingång till stadens olika arbetsmarknadsinsatser skapats. Genom Jobbtorg Stockholm ska alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet garanteras en snabb individuell be-dömning och en aktivitetsplan. En nyckel till framgång är nära samverkan mellan jobbtorget, försörjningsstödsenheten, arbetsförmedlingen, studievägledare och det lokala näringslivet. Detta ska kombineras med aktivitetskrav för att erhålla ekonomiskt bistånd, individuell coachning samt motiverande samtal med den enskilde. Ibland krävs särskilda utbildningsinsatser för att få personer att gå från bidrag till arbete. På jobbtorgen ska det dessutom finnas god till-gång till information och stöd för den som vill starta eget företag.

Praktik och ungdomsanställningar

Nämnden ska erbjuda praktik- och ungdomsanställningar för unga mellan 16 – 24 år. Det innebär att ungdomar som under en längre period fått försörjningsstöd, har funktionsnedsättning eller rätt till instegsjobb, efter en praktikperiod på en till tre månader också erbjuds sex månaders visstidsanställning i staden.

Det framgångsrika arbetet med stockholmsvärdar och äldrevärdar ska fortsätta. Arbetsmarknadsnämnden ska därutöver, i samverkan med stadens övriga bolag och styrelser, arbeta för att fler unga får möjlighet till anställning i staden ge-nom ungdomsanställningsavtal och yrkesintroduktionsanställningar. Staden ska verka för att anställa ungdomar enligt de avtal om yrkesintroduktion som har slutits av arbetsmarknadens parter inom den kommunala sektorn.

Det är viktigt med en helhetssyn för att ge ett fullgott stöd till personer som är långt ifrån arbetsmarknaden och som behöver samordnade insatser från flera instanser. Arbetet med att inrätta förbund för finansiell samordning (FINSAM) är därför angeläget. Målet ska vara att fler personer får chansen att närma sig arbetsmarknaden och att behovet av försörjningsstöd därmed minskar. Kristdemokraterna vill även att Stockholms stad arbetar efter konceptet ”En väg in” och därmed eftersträvar att den enskilde endast behöver en myndighetskon-takt. Studie- och yrkesvägledning utgör en viktig del i det arbete som bedrivs inom aktivitetsansvaret, det kommunala uppföljningsansvaret för 16–19-åringar. Det är viktigt att detta arbete utvecklas så att fler personer i målgruppen snabbt kommer tillbaka i utbildning.

Integration

Den som kommer till Stockholm från ett annat land ska få en god möjlighet till etablering. Mottagandet av nyanlända ska syfta till arbete och därigenom integration och delaktighet. Kristdemokraterna vill införa obligatorisk samhällsorientering för alla nyanlända med godkänt slutprov som krav för försörjningsstöd. Vi vill också fördubbla antalet timmar i samhällsorientering i förhållande till den nationella timplanen. Det är avgörande att nyanlända får goda kunskaper om de grundläggande värderingar som genomsyrar det svenska samhället. Samhällsorienteringen ska tydligt belysa värdet av demokrati, jämställdhet, yttrandefrihet och vikten av toleransen för olikheter. Utöver detta är goda kunskaper i det svenska språket nödvändiga för etablering på arbetsmarknaden och i samhället i stort. Värderingar och arbete är viktiga faktorer för integration och för att bli en del av samhället. Undervisningen i sfi, svenska för invandrare, ska vara effektiv med ett brett utbud av utförare och inriktningar anpassade efter den enskildes erfarenhet och utbildningsnivå. Det ska finnas en tydlig koppling mellan sfi och arbetsmarknaden. Till exempel finns sfx-utbildningar för invandrare med en utländsk yrkesexamen, samt möjlighet att kombinera sfi med jobb eller praktik. Nyanlända som har genomfört en sfx-utbildning kommer snabbt ut på den reguljära arbetsmarknaden. Detta koncept ska därför utvecklas.

Åtgärder ska vidtas för att antalet avhopp från kurser inom sfi minskar. Erbjudande om sfi för föräldralediga och sfi-undervisning som krav för försörjningsstöd är exempel på sådana åtgärder. Kompetenta och engagerade lärare är en viktig faktor för sfi-utbildningens kvalitet och är grunden för en utbildning där studerande får goda resultat i en god studiemiljö. Invandrarkvinnor med låg utbildningsnivå är ofta i behov av språkutvecklande insatser. I syfte att nå denna målgrupp är det angeläget att nämnden fortsätter att bedriva uppsökande verksamhet och samverkar med bland annat föreningslivet, bibliotek, föräldragrupper och andra lokala aktörer.

Frivilligorganisationer bedriver ett värdefullt arbete för att underlätta integration för nyanlända. Nyanländas introduktion till språket och det svenska samhället förenklas betydligt om civilsamhället inkluderas. Det är angeläget att fadderverksamheten för nyanlända fortsätter. Kristdemokraterna avsätter extra medel för att kunna utveckla verksamheten. Vi anser dessutom att ideellt arbete del av veckan ska kunna fungera som aktivitetskrav för försörjningsstöd. Så stärks civilsamhället samtidigt som integrationen och kontakten med svenska samhället förstärks

Kristdemokraterna vill öka incitamenten för ökad integration och anser att det finns en gräns för hur långt det offentliga åtagandet kan sträcka sig. Vi vill därför begränsa det avgiftsfria tolkstödet till fem år från den dagen uppehållstillstånd har beviljats. Önskar man tolkstöd från samhällets sida efter denna period ska en egenavgift tas ut.

Vuxenutbildning

För dem som av olika skäl inte kunnat tillgodogöra sig utbildningen i grund- och gymnasieskolan är vuxenutbildningen en andra möjlighet. Vuxenutbildning bedrivs i staden av skolor i egen regi samt av externt upphandlade anordnare. Regional samverkan leder till ökad valfrihet för de studerande samtidigt som den kan ge administrativa och kvalitativa vinster för kommunerna.

Stockholm behöver fler kortare och effektiva utbildningar för både unga vuxna och för dem som saknar utbildning. Denna grupp behöver utökat stöd för att snabbare tillgodogöra sig kunskaper och kunna komma in i arbetslivet. Detta kräver ett samarbete mellan näringsliv och kommun för att kartlägga inom vilka yrkeskategorier det råder brister, för att därefter kunna uppdraga åt yrkesskolorna att anordna dessa utbildningar. Yrkesvux har visat sig vara en framgångsrik väg för människor att få jobb. Kristdemokraterna gör därför en extra satsning på yrkesvux.

Inom vuxenutbildningen är en kompetent och engagerad lärarkår avgörande för skolans och utbildningens kvalitet. För att korta vägarna till jobb fortsätter staden därför att satsa på kvalitetshöjande åtgärder. Nya karriärvägar skapas för lärare genom karriärtjänster och ökade möjligheter till forskning.

En inkluderande arbetsmarknad

Nämnden ska vara pådrivande i arbetet för att öka antalet anställningar av personer med funktionsnedsättning i stadens verksamheter. I detta arbete ingår att samverka med företag och andra organisationer för att skapa fler praktikplatser, feriearbeten och möjlighet till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden för denna målgrupp. Nämnden arbetar med OpenEyes, som erbjuder

praktikplatser som kan leda till anställning för personer med funktionsnedsättning.

Nämnden utgör, genom Jobbtorg Resurs, ett komplement till socialnämndens försöksverksamhet som syftar till att aktivt stödja fler människor i daglig sysselsättning till ett arbete. Nämnden ska fortsätta arbetet med så kallade serviceassistenter inom barn- och äldreomsorgen för personer med lindrig utvecklingsstörning.

Kristdemokraterna vill öppna upp för fler sociala företag, som bidrar till att minska tröskeln till arbetslivet för personer som står långt ifrån den ordinarie arbetsmarknaden. Alfa ger information och vägledning om sysselsättning, studier, praktik och arbete till personer med psykisk funktionsnedsättning. Detta arbete är värdefullt och det är viktigt att projektets framtid säkras.

Sammanfattningsvis:

- Inför utökad obligatorisk samhällsorientering med slutprov för alla nyanlända
- Flytta fler offentliga verksamheter till stadsdelar med svag arbetsmarknad
- Öppna upp för fler sociala företag, som bidrar till att minska tröskeln till arbetslivet för personer som står långt ifrån den ordinarie arbetsmarknaden
- Individualisera undervisningen i svenska för invandrare och kombinera med praktik
- Utöka stödet till yrkesutbildningar